PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · JĘZYK POLSKI · KLASA 5

Dział 6. Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h

Wielka i mała litera według zasad obowiązujących od 1 stycznia 2026 r., skróty z kropką i bez kropki, utrwalenie pisowni ó–u, rz–ż i ch–h. Sześć kart pracy: teoria z przykładami, ćwiczenia, utrwalenie, zastosowanie i dwa równoległe sprawdziany – z pełnym kluczem odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	5 zad. 25 pkt
2	**Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – ćwiczenia podstawowe** Sprawdzam, czy rozumiem podstawy	5 zad. 24 pkt
3	**Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – utrwalenie** Zadania o wyższym poziomie trudności	5 zad. 26 pkt
4	**Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – w praktyce** Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia	4 zad. 26 pkt
5	**Sprawdzian: Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – grupa A** 20 minut · 22 pkt	6 zad. 22 pkt
6	**Sprawdzian: Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – grupa B** 20 minut · 22 pkt	6 zad. 22 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny. Podstawa programowa 2017 w brzmieniu z 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 996). Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 25 pkt

Przypomnij sobie

- **Od 1 stycznia 2026 r.** obowiązują nowe zasady pisowni Rady Języka Polskiego. Na egzaminach do 2030 r. uznaje się także dawny zapis, ale uczymy się nowego.
- **Wielką literą** piszemy: imiona, nazwiska, przydomki i imiona zwierząt (*Bolesław Chrobry, Burek*); nazwy państw, miast, wsi, rzek i gór (*Polska, Gniezno, Wisła, Tatry*); nazwy świąt (*Boże Narodzenie, Dzień Matki*); tytuły czasopism – każdy wyraz (*Gazeta Wyborcza*); tytuły książek – pierwszy wyraz i nazwy własne (*Opowieści z Narnii*).
- **Mieszkańców** państw i regionów, a od 2026 r. także **miast, dzielnic i wsi** piszemy wielką literą: *Polak, Ślązak, Warszawianin, Krakowianka, Mokotowianin, Gdańszczanin*.
- **Nazwy obiektów w mieście** – wszystkie wyrazy wielką literą, także pierwszy: *Park Łazienkowski, Park Kościuszki, Most Poniatowskiego, Plac Zbawiciela, Aleja Róż, Zamek Królewski*. **Wyjątek:** wyraz **ulica** piszemy małą literą: *ulica Długa, ul. Marii Konopnickiej*.
- **Nazwy lokali, kin, teatrów i nagród** – każdy wyraz wielką literą: *Kawiarnia Literacka, Kino Charlie, Teatr Wielki, Nagroda Nobla*. Przyimek w środku nazwy – małą: *Apteka pod Orłem*. Wyrazy *kawiarnia, kino, apteka, bar* wolno też napisać małą literą: *kino Charlie*.
- **Małą literą** piszemy: dni tygodnia, miesiące, pory roku (*wtorek, maj, jesień*); przymiotniki od nazw miejscowości (*warszawski, polski*); przymiotniki od imion i nazwisk (*koncert chopinowski, wiersz mickiewiczowski*); zwyczaje i zabawy (*andrzejki, walentynki*); wydarzenia historyczne (*bitwa pod Grunwaldem*). Przymiotniki od imion zakończone na *-in, -owy, -ów* wolno pisać wielką albo małą literą: *Zosina lalka* lub *zosina lalka*.
- **Z grzeczności** w listach i e-mailach możemy pisać wielką literą: *Ty, Ciebie, Twój, Pan, Pani, Państwo*.
- **Skróty z kropką** – gdy skrót to początek wyrazu (ucięliśmy końcówkę): *ul. (ulica), np. (na przykład), godz. (godzina), r. (rok), w. (wiek), im. (imienia), prof. (profesor), tzn. (to znaczy), itd. (i tak dalej), itp. (i tym podobne), m.in. (między innymi), ok. (około)*.
- **Skróty bez kropki** – gdy skrót kończy się tą samą literą co cały wyraz: *dr (doktor), mgr (magister), nr (numer), wg (według)*; skróty jednostek i pieniędzy: *kg, cm, km, l, zł, gr*; skrótowce z wielkich liter: *PKP, UE, ONZ*. Na końcu zdania po skrócie z kropką stawiamy **jedną** kropkę.

Litera	Kiedy ją piszemy?	Przykłady
ó	wymienia się na o lub e	stół – stoły, lód – lody, siódmy – siedem
ó	w zakończeniach -ów, -ówka, -ówna	Kraków, domów, kreskówka
u	na początku wyrazu (wyjątki: ósmy, ósemka, ów)	ul, ucho, ulica

Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – ćwiczenia podstawowe

KARTA 2/6

Sprawdzam, czy rozumiem podstawy

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 24 pkt

Pamiętaj: Warszawianin – wielką literą

1 **Wpisz rz albo ż.** ___ / 6 pkt

1. b____oza
2. mo____e
3. le____eć
4. leka____
5. ksią____ka
6. dru____yna

2 **Wpisz ch albo h.** ___ / 6 pkt

1. ____mura
2. mu____a
3. s____ody
4. dru____
5. ____ałas
6. stra____

3 **Przyporządkuj skróty do kolumn.** ___ / 6 pkt

ul np godz nr dr kg

z kropką	bez kropki

4 **Znajdź w ogłoszeniu pięć błędów. Zapisz poprawnie wyrazy z błędami.** ___ / 5 pkt

Uwaga! W sobotę 12 października o godz 10.00 w parku Kościuszki odbędzie się Jesienny Piknik. Zapraszamy wszystkich radomian i gości. Zbiórka przy Ulicy Lipowej nr. 5.

5 **Które zdanie jest zapisane bezbłędnie?** ___ / 1 pkt

A. W czwartek byliśmy z Poznaniakami na Moście Poniatowskiego.

B. W Czwartek byliśmy z Poznaniakami na Moście Poniatowskiego.

C. W czwartek byliśmy z poznaniakami na Moście Poniatowskiego.

D. W czwartek byliśmy z Poznaniakami na moście Poniatowskiego.

Sprawdzian: Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – grupa A

KARTA 5/6

20 minut · 22 pkt

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 22 pkt

1 **Wybierz wielką albo małą literę. Otocz ją pętlą.** ___ / 5 pkt

1. Mój kuzyn jest **(g/G)**dańszczaninem.
2. Kupiłam bilety do **(t/T)**eatru Wielkiego.
3. Przez **(m/M)**ost Poniatowskiego jeździ tramwaj.
4. Wracam ze szkoły **(u/U)**licą Polną.
5. W **(s/S)**ierpniu jedziemy nad morze.

2 **Wpisz brakujące litery: ó albo u, rz albo ż, ch albo h.** ___ / 6 pkt

1. g____yb
2. ____yrafa
3. ogr____d
4. kup____j
5. ____mura
6. ____erbata

3 **Zapisz skróty wyrazów.** ___ / 4 pkt

1. ulica – _____
2. numer – _____
3. na przykład – _____
4. doktor – _____

4 **Znajdź w zdaniach cztery błędy. Zapisz poprawnie wyrazy z błędami.** ___ / 4 pkt

W Maju odwiedzili nas płocczanie.

Spotkaliśmy się pod pomnikiem przy Ulicy Szkolnej o godz 12.

5 **Uzasadnij pisownię wyrazów „morze” i „nóżka”. Podaj wyrazy pokrewne.** ___ / 2 pkt

6 **Który zapis jest zgodny z zasadami pisowni od 2026 r.?** ___ / 1 pkt

A. kaliszanin, koncert Chopinowski

B. kaliszanin, koncert chopinowski

C. Kaliszanin, koncert Chopinowski

D. Kaliszanin, koncert chopinowski

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – zestaw 6 kart pracy z kluczem i powtórką, klasa 5

Podgląd pokazał 5 z 15 stron. Pełna wersja: 15 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – najważniejsze wiadomości – 5 zadań, 25 pkt
- Karta 2: Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – ćwiczenia podstawowe – 5 zadań, 24 pkt
- Karta 3: Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – utrwalenie – 5 zadań, 26 pkt
- Karta 4: Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – w praktyce – 4 zadania, 26 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – grupa A – 6 zadań, 22 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Pisownia: wielka litera, skróty, ó–u, rz–ż, ch–h – grupa B – 6 zadań, 22 pkt

Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości z przykładami.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/jezyk-polski-klasa-5-dzial-06-pisownia-wielka-litera-skroty-o-u-rz-z-ch-h-zestaw